

Notitie Beroepspraktijkvorming in tijden van Corona

Aanleiding

De coronacrisis heeft grote impact op beschikbaarheid stages en leerbanen. Door de economische tegenwind die bedrijven voelen, tijdelijke sluitingen van bedrijfstakken of niet doorgaan van evenementen. Maar ook het grootschalig thuiswerken of de uitdagingen van het werken op anderhalve meter afstand beperken de mogelijkheden van bedrijven om studenten op te leiden. Terwijl juist in het mbo veel wordt geleerd door het opdoen van praktijkervaringen in erkende leerbedrijven.

Op een populatie van 500.000 studenten zijn er bijna 21.000 tekorten aan stages en leerbanen. Wel zijn er grote verschillen per regio en sector. Regio's als Groot-Amsterdam, Holland Rijnland, Rijnmond, Midden Utrecht en Rijk van Nijmegen kennen de grootste tekorten. In de regio's Rivierenland, Gorinchem, Helmond-De Peel en Zuid-Holland Centraal zijn nauwelijks tekorten gemeld.

Per sector is de situatie ook verschillend. In de infra, rail en voedingssector zijn niet of nauwelijks tekorten aan stages en leerbanen gemeld. Er zijn ook nog sectoren waar nog voldoende stages en leerbanen beschikbaar zijn. Terwijl de arbeidsmarkt op onderdelen (bijvoorbeeld de luchtvaart, hospitality, cultuur en evenementen branche) nagenoeg stil is gevallen waardoor veel bpv-plaatsen zijn verdwenen en mogelijk niet snel weer beschikbaar zijn. Door de toenemende druk op de zorg komt de begeleidingscapaciteit onder druk te staan waardoor ook minder studenten kunnen worden opgeleid. Het ROC van Amsterdam - Flevoland heeft in een brief aan het bestuur van SBB aangegeven dat groepen studenten de dupe dreigen te worden van knellende kaders voor bpv.

Bij het oplossen van de tekorten aan stages en leerbanen wordt goed en intensief samengewerkt tussen onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en SBB. Vanuit bijvoorbeeld onderwijsinstellingen uit Amsterdam, Rotterdam en Brabant ontvangen wij dringende oproepen dat nog meer nodig is. Door de strengere maatregelen met de gedeeltelijke lockdown blijft het tekort aan stages en leerbanen in een aantal sectoren en regio's groot. Ondanks de grote inzet van scholen, bedrijfsleven, regionale partners en SBB lukt het niet voor alle betrokken studenten een stage of leerbaan te bieden. Deze urgente situatie vraagt om actie van beroepsopleiding en bedrijfsleven binnen SBB om ruimte te benutten oplossingen te vinden dan wel het agenderen van mogelijke oplossingen bij de minister van OCW. Met als doel volwaardige en toekomstbestendige mbo opleidingen en diploma's die aansluiten op het beroepenveld.

Dilemma's en effecten van onvoldoende beroepspraktijkvorming

Het belang van de beroepspraktijkvorming staat voor onderwijs en bedrijfsleven als een paal boven water. In het kwalificatiedossier is beschreven wat studenten moeten kennen en kunnen aan het einde van de opleiding. Via de beroepspraktijkvorming kunnen leerdoelen behaald worden in de beroepscontext en praktijkvaardigheden opgedaan die passen bij de beroepsopleiding. Leren in de praktijk van het beroep met passende werkzaamheden in de beroepscontext, goede begeleiding en een veilige leeromgeving zijn daarvoor belangrijke voorwaarden. Dit komt ook terug in de door onderwijs en bedrijfsleven vastgestelde criteria voor de erkenning van leerbedrijven.

Door de crisis lukt het niet voor alle beroepsopleidingen en regio's voldoende stages en leerbanen te vinden. Wat betekent dit voor de studievoortgang van studenten? Leidt dit tot meer uitval en gebrek aan motivatie bij studenten? Als studenten de praktijkervaring niet voldoende opdoen, kan dat ook gevolgen hebben voor de civiele waarde van het diploma. Onderwijsinstellingen hebben vragen over hoe de Inspectie van OCW de rechtmatigheid van het diploma beoordeelt als leerdoelen op een alternatieve wijze worden behaald. Tot slot worden scholen ook geconfronteerd met extra kosten als studenten door het niet kunnen voldoen van hun bpv studievertraging oplopen of er extra kosten moeten worden gemaakt om praktijkgericht onderwijs vorm te geven met inachtneming van de anderhalve meter afstand.

A. Welke oplossingen voor aanpak stagetekorten zijn reeds benoemd?

In de voortgangsrapportage van het Actieplan stages en leerbanen van 30 september 2020 hebben beroepsonderwijs en bedrijfsleven in SBB al benoemd welke mogelijkheden er zijn om tekorten aan stages en leerbanen aan te pakken. Het betreft:

1. Maximaal benutten van beschikbare stages en leerbanen

Bijvoorbeeld door spreiding van stageperioden over het schooljaar (ook afstemming tussen scholen hierover), lintstages in plaats van blokstages, twee studenten die één stageplek delen of het benutten van stagemogelijkheden in weekenden, avonden en vakanties. Door bij tekorten actief het eigen netwerk in de regio in te zetten, slagen veel onderwijsinstellingen er in extra stages en leerbanen op te halen. Ook stages buiten de eigen gemeente of regio behoren tot de mogelijkheden. MBO Raad en SBB hebben samen ook een handreiking beroepspraktijkvorming in tijden van corona ontwikkeld met oplossingen voor onderwijsinstellingen.

Een andere optie is dat studenten die alle leerdoelen in de praktijk al behaald hebben hun bpv eerder afronden, ook als de bpv uren nog niet allemaal gevolgd zijn. De onderwijsinstelling kan hierin gebruik maken van de geboden ruimte vanuit het servicedocument mbo-aanpak coronavirus COVID-19 (versie 4.0) en de stageplek komt weer beschikbaar voor een andere student. Daarnaast kunnen studenten beschikbare stages en leerbanen zelf niet altijd vinden. Goede ondersteuning in het zoekproces kan helpen. Dat kan ook al heel praktisch door bijvoorbeeld een gezamenlijk spreekuur te organiseren voor studenten door de adviseur praktijkleren van SBB met de bpv-coördinator van de onderwijsinstelling.

2. Gerichte werving van nieuwe stages en leerbanen in samenwerking met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen in de regio. Daarbij zoeken adviseurs praktijkleren van SBB ook intersectoraal naar stages en leerbanen in aanverwante sectoren. Zoals voor de student die zijn stage verloor bij een logistiek leerbedrijf. Bij de goederenafhandeling van een groot ziekenhuis werd een vervangende stage gevonden, zodat de student zijn beroepsopleiding logistiek medewerker kon vervolgen.

De onderwijsinstelling kan, al dan niet op verzoek van de student, een bedrijf aandragen voor erkenning bij SBB. Ook bedrijven in aanverwante sectoren waar bij de opleiding passende werkprocessen kunnen worden geleerd, kunnen voor erkenning in aanmerking komen en door scholen worden aangedragen. Scholen wordt geadviseerd studenten te stimuleren om ook stages aan te nemen die in andere regio's worden aangeboden. Van SBB mag worden verwacht dat de erkenningsaanvraag snel behandeld wordt, zo nodig met toepassing van de tijdelijke mogelijkheid om leerbedrijven op afstand te erkennen als een bezoek van de adviseur aan het leerbedrijf niet mogelijk is vanwege gezondheidsrisico's. Bij een erkenning op afstand volgt op een later moment nog een bezoek en houdt de adviseur maandelijks contact met het leerbedrijf om de kwaliteit te borgen.

3. Werven van stages voor delen van de opleiding of stages met een passende context in aanverwante sectoren.

Bijvoorbeeld door het erkennen van leerbedrijven die slechts een deel van de leerdoelen van een opleiding in de praktijk bieden. De student kan dan met meerdere deelstages bij verschillende leerbedrijven alsnog de leerdoelen in de praktijk behalen. Ook bieden meerdere leerbedrijven soms samen een stage aan, terwijl zij op zichzelf onvoldoende werkzaamheden hebben voor een student.

4. Innovatieve oplossingen om tekorten op te lossen. In samenwerking met onderwijsinstellingen, leerbedrijven en SBB ontstaan creatieve oplossingen. Door de conjunctuur, coronaregels of beperkte begeleidingscapaciteit lukt het niet altijd om voldoende stages te vinden. Door goede afspraken te maken over bijvoorbeeld gedeeltelijke begeleiding op afstand kunnen knelpunten rond beschikbare begeleidingscapaciteit worden opgelost. In goed overleg worden innovatieve oplossingen gevonden om studenten toch de cruciale praktijkervaring op te laten doen in een relevante context. De inzet van tijdelijke crisismaatregelen wordt verkend. Onderwijsinstellingen en studenten benutten ook de mogelijkheden van het starten van een opleiding in de bol-variant om later te switchen naar de bbl-variant.

5. Inzet van praktijkgericht onderwijs als alternatief voor het behalen van de leerdoelen in de beroepspraktijkvorming wanneer er ondanks alle inspanningen van betrokken partijen onvoldoende stages en leerbanen blijken te zijn. Het servicedocument 4.0 biedt de onderwijsinstellingen ook meer ruimte om op deze wijze alsnog de leerdoelen van de student te behalen. Bijvoorbeeld door een praktijkcasus vanuit het bedrijfsleven samen met groepen studenten op te pakken in een schoolopdracht. De meerwaarde van een goede praktijkervaring via een stage of leerbaan wordt door alle partijen onderschreven. Toch kan het nodig zijn voor specifieke beroepsopleidingen in bepaalde regio's gebruik te moeten maken van deze oplossing.

6. Overstappen naar een andere opleiding of mogelijke studievertraging/ langer doorleren

Indien geen van de bovenstaande opties realistisch is, bespreekt de school met de student of die een overstap wil maken naar een andere (meer kansrijke) opleiding waar het bedrijfsleven nog voldoende beschikbare stages en leerbanen heeft.

Is overstappen naar een andere opleiding niet mogelijk of voor de student niet wenselijk, dan zal de beroepspraktijkvorming op een later moment ingehaald moeten worden. Mogelijk leidt dit tot studievertraging en een langere opleidingsduur. Dit kan leiden tot motivatieproblemen bij de student of verhoogde kans op uitval. Ook levert dit extra kosten op voor de onderwijsinstellingen.

B. Aanvullende maatregelen om tekorten op te lossen

Onderwijs en bedrijfsleven in SBB verband kunnen nog meer doen om bij te dragen aan voldoende beroepspraktijkvorming voor alle mbo studenten. Soms door het beter benutten van de mogelijkheden die er al zijn, soms door tijdelijke maatregelen om in deze crisistijd te komen tot passende oplossingen om studenten toch een diploma met civiele waarde op de arbeidsmarkt te laten behalen. Op basis van de opgehaalde signalen (zie bijlage 1) stellen we voor het schooljaar 2020-2021 de volgende aanvullende acties voor om stagetekorten op te lossen:

- Meer benutten van de ruimte in de regels om voldoende stages en leerbanen te vinden. Het erkennen van leerbedrijven die delen van een kwalificatie aanbieden of het uitbreiden van de erkenning voor andere niveaus als de werkzaamheden er zijn, is al mogelijk. Of de mogelijkheden binnen bedrijven voor stages en leerbaan voor andere beroepsopleidingen in beeld te brengen, ook als zij maar een deel van de kwalificatie kunnen aanbieden. Zo is het nu al mogelijk voor eerstejaars studenten interieuradviseur om één werkproces uit de opleiding uit te voeren voor de daarvoor erkende doe-het-zelf-winkels. De directie van SBB stuurt op het benutten van de mogelijkheden, maar dit heeft ook zijn grenzen binnen de gestelde kaders. Onderwijs en bedrijfsleven in SBB verband vinden het belangrijk dat in de bpv in een passende context wordt opgeleid. De werkzaamheden die de student uitvoert moeten wel passen bij de context van het beroep. Bij twijfels hierover kunnen casussen worden voorgelegd aan de regionale taskforce.

Adviseurs praktijkleren van SBB letten ook extra op mogelijkheden voor opleidingen met grote tekorten als zij in vanuit andere sectoren contact hebben met leerbedrijven (intersectoraal denken). Denk bijvoorbeeld aan stage mogelijkheden vanuit de administratieve werkzaamheden bij een garagebedrijf. Diverse brancheorganisaties willen hierbij een bijdrage leveren.

Actie: SBB zoekt nog actiever naar mogelijkheden voor diverse sectoren bij bestaande en nieuwe leerbedrijven

- **Aanpassen van de sectorale aanvullingen voor erkenning**
Onderwijs en bedrijfsleven hebben voor een aantal kwalificaties sectorale aanvullingen vastgesteld bovenop de eisen voor de erkenning van leerbedrijven. In bijvoorbeeld de sectoren horeca en bakkerij is afgesproken dat de praktijkopleider over een diploma moet beschikken dat zijn of haar didactische vaardigheden aantoont. Doel is daarmee een hoge kwaliteit van de begeleiding te waarborgen. Indien deze sectorale eisen in bepaalde regio's onbedoeld een belemmering opleveren voor bedrijven om leerbedrijf te worden kunnen onderwijs en bedrijfsleven via de betreffende sectorkamer het bestuur van SBB adviseren de sectorale aanvulling te laten vervallen¹. Het bestuur van SBB kan dit vervolgens overnemen in een aangepast reglement erkenning leerbedrijven.

Actie: beroepsonderwijs en bedrijfsleven (zeker de betreffende branche) in sectorkamers

- **Actiever delen van succesvolle oplossingen van scholen in de regio.**
Vanuit de regionale en sectorale samenwerking tussen onderwijsinstellingen, leerbedrijven en SBB zijn veel goede voorbeelden verzameld hoe het aantal mogelijkheden voor stages en leerbanen vergroot kan worden. MBO Raad en SBB hebben op basis van deze voorbeelden samen ook een handreiking beroepspraktijkvorming in tijden van corona ontwikkeld met oplossingen voor onderwijsinstellingen.

Actie: MBO Raad en SBB gaan actiever voorbeelden verzamelen, delen en updaten

- **Snel erkennen van nieuwe leerbedrijven**
Scholen kunnen een voordracht doen voor erkenning van nieuwe leerbedrijven. SBB erkent 85% van de leerbedrijven binnen 10 werkdagen. Wanneer er tekorten zijn en de student direct wil beginnen, is het

¹ 1 Indien de betreffende branche geen zitting heeft in de sectorkamer, dan wordt deze brancheorganisatie afzonderlijk om instemming gevraagd.

belangrijk om snel te handelen. Onder meer door inzet van de tijdelijke maatregel die erkennen op afstand mogelijk maakt wanneer de adviseur praktijkleren vanwege de Covid-19 maatregelen niet op korte termijn een bezoek kan brengen aan het leerbedrijf. Wel bezoekt de adviseur dan later het leerbedrijf wanneer dat weer kan en volgt SBB de kwaliteit via maandelijkse kwaliteitsgesprekken op afstand. Het bestuur van SBB heeft deze mogelijkheid in het voorjaar van 2020 vastgesteld. De adviseurs praktijkleren van SBB pakken erkenningen van leerbedrijven waar de student direct met een stage of leerbaan kan beginnen met voorrang op. Zodoende kunnen de betrokken studenten zo snel mogelijk beginnen met de bpv. Dit kan wel betekenen dat potentiële leerbedrijven die niet direct, maar op een later moment een stage of leerbaan willen aanbieden iets langer moeten wachten op de afhandeling van de beoordeling.

Actie: SBB

- **Benutten van keuzedelenruimte voor bpv of domeininschrijving**

Scholen en studenten kunnen er als overbruggingsmaatregel voor kiezen om keuzedelen in de bpv vorm te geven. Deze uren tellen ook mee in de totale bpv-uren voor de opleiding. Op een later moment kan dan de bpv op de beroepsgerichte onderdelen van de opleiding ingevuld worden. In de selectie van keuzedelen kunnen de school en de student kiezen voor een verbredend of verdiepend keuzedeel waarvoor het makkelijker is een stage te vinden. Een gastheer in opleiding kan bijvoorbeeld een keuzedeel wijnkennis doen bij een wijngroothandel. Een student in opleiding voor logistiek medewerker kan het keuzedeel koerier bestelauto volgen. Een gastvrouw in opleiding gaat voor het keuzedeel gastvrijheid in de zorg aan de slag in een teststraat van de GGD. Een andere mogelijkheid is studenten vanuit een inschrijving op een opleidingsdomein bpv te laten volgen bij erkende leerbedrijven. Hierdoor is het mogelijk om in de bredere context van het domein bpv te voldoen. Voor beide mogelijkheden geldt dat dit wel te organiseren moet zijn voor de onderwijsinstelling. De examencommissie van de onderwijsinstelling bewaakt de kwaliteit van de opleiding.

Actie: onderwijsinstellingen

- **Faciliteren onderwijsinstellingen en studenten met informatie over kansrijke opleidingen**

Bij enkele opleidingen met tekorten is het perspectief op de langere termijn voor afgestudeerde studenten niet rooskleurig. Nu de crisis langer lijkt te gaan duren, zullen scholen met studenten in gesprek gaan over mogelijke alternatieven. Indien de student wenst over te stappen naar een kansrijkere opleiding ondersteunt de school daarin.

Daarbij hebben natuurlijk overstappen de voorkeur waarbij de studenten reeds opgedane vaardigheden kunnen benutten. Bijvoorbeeld studenten in opleiding voor monteur vliegtuigonderhoud zouden een overstap kunnen maken naar eerste monteur service en onderhoud werktuigkundige installaties. Hiervoor zijn nog voldoende stages en leerbanen beschikbaar.

Goede voorlichting op basis van feiten en cijfers maakt duidelijk waar per sector en regio kansen liggen op de arbeidsmarkt. SBB verzamelt, bundelt en publiceert informatie over de ontwikkeling in beroepen, de situatie op de arbeidsmarkt voor mbo beroepen en de kans op een stage of leerbaan. Gevoed met kennis van branches en het beroepenveld. De onderwijsinstellingen maken hiervan gebruik in de informatievoorziening en de gesprekken met (aankomende) studenten.

Actie: onderwijsinstellingen en SBB

- **Delen van voorbeelden om leerdoelen te behalen via praktijkgericht onderwijs.**

Er zijn mooie voorbeelden van onder meer simulaties, masterclasses of praktijkopdrachten die een alternatief bieden aan studenten. Hierbij zijn soms ook bedrijven betrokken bij de begeleiding of om realistische opdrachten uit de praktijk van het beroep aan te leveren. Het betreft dan praktijkonderwijs als onderdeel van de 1600 studiebelastinguren. Een erkenning is voor dergelijke situatie niet noodzakelijk, omdat het praktijkgericht onderwijs betreft. Door het actief delen van goede voorbeelden tussen scholen kunnen succesvolle oplossingen ook in andere regio's en opleidingen benut worden. De samenwerking tussen onderwijsinstellingen via de bedrijfstakgroepen van de MBO Raad biedt hiervoor een mooi platform. Aandachtspunt is wel dat er bij onderwijsinstellingen vragen zijn over de beoordeling

van de Inspectie van OCW over de rechtmatigheid van het diploma als alternatieve oplossingen worden ingezet om bpv te vervangen. Helderheid hierover in het servicedocument 5.0 is nodig.

Actie: onderwijsinstellingen dragen goede voorbeelden uit van oplossingen via praktijkgericht onderwijs

- **Inzet van (regionale) taskforce voor creatieve oplossingen en aanpak belemmeringen.**

Onderwijs, bedrijfsleven en SBB kunnen meer gezamenlijk optrekken in regio om gecoördineerd tot oplossingen te komen voor tekorten. Zoals in Rotterdam de gemeente, ROC's Albeda en Zadkine, SBB en de werkgevers aan de slag gaan met een regionaal actieplan. Ook in de andere regio's kan met een regionaal actieplan het tekort aan stages en leerbanen worden bestreden. Bij deze regionale actieplannen worden indien gewenst ook gemeenten en UWV betrokken.

In de cijfers over tekorten aan stages en leerbanen is ook een toename zichtbaar voor studenten in een Entree of niveau 2 opleiding in het mbo. Deze groep is echter kwetsbaar wanneer het niet mogelijk is vaardigheden op te doen in de beroepspraktijk via de bpv. Mede door de beperkte opleidingsduur is het moeilijk om de beroepspraktijkvorming later in te halen. Onderwijs en bedrijfsleven zetten zich in om ook voor deze doelgroepen voldoende bpv te realiseren of alternatieve oplossingen te vinden.

In een regionale taskforce werken vertegenwoordigers onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en SBB samen aan creatieve oplossingen en aanpak van belemmeringen op basis van concrete casussen. SBB neemt hiervoor het initiatief. Met elkaar kijken de betrokken partijen ook hoe belemmeringen weggenomen kunnen worden en wat ieder van de partijen daaraan kan bijdragen vanuit de eigen taken en verantwoordelijkheden. Wat niet in de regio opgelost kan worden door de partijen zelf, agenderen de partijen op de landelijke tafels bij het bestuur van SBB voor besluitvorming of een door het bestuur van SBB daartoe aangewezen landelijke taskforce.

Actie: onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en SBB.

Bijlage 1 – Voorstellen voor voldoende bpv vanuit onderwijsinstellingen en regio's

Uit gesprekken en signalen blijkt echter dat in bepaalde regio's en voor beroepsopleidingen met ernstige tekorten onderwijsinstellingen behoefte hebben aan meer oplossingen om voldoende bpv te kunnen bieden. De MBO Raad heeft de signalen vanuit de bestuurders van onderwijsinstellingen vanuit Amsterdam-Flevoland, Rotterdam en Brabant gebundeld en nader uitgewerkt.

- **Het meer gaan werken met deelaccreditaties en mogelijkheden in andere sectoren**

Alhoewel erkenning op delen reeds kan, is de praktijk dat dit in samenwerking met scholen nog meer kan worden toegepast. De onderwijsinstellingen kunnen actiever voordrachten doen, waarna SBB de erkenning kan beoordelen en afgeven. SBB promoot en faciliteert dit al. Onderdelen uit de beroepsopleiding kunnen soms ook in andere sectoren in de bpv worden voldaan. Dit biedt mogelijkheden voor studenten van opleidingen voor hard getroffen sectoren. Door op delen te erkennen ontstaan mogelijkheden om erkende leerbedrijven uit sectoren die minder geraakt zijn door corona ook te gaan inzetten voor beroepsopleidingen uit andere sectoren. SBB wordt gevraagd pragmatisch te kijken of het leerbedrijf ook (op delen van de kwalificatie) erkend kan worden voor andere beroepsopleidingen op voordracht van de school.

- **Zet leerbedrijven van scholen in als erkende leerbedrijven voor kwetsbare groepen**

Diverse onderwijsinstellingen bieden in de school praktijkgerichte omgevingen of realistisch projectonderwijs in samenwerking met leerbedrijven aan. De gesimuleerde omgeving is in beginsel geen bpv, maar biedt binnen de begeleide onderwijstijd waardevolle invulling van de opleiding van de student. Voor met name kwetsbare groepen, zoals studenten in Entree en niveau 2 opleidingen, kunnen simulatieomgevingen onder bepaalde voorwaarden toch een praktijkervaring opleveren. De onderwijsinstellingen vragen SBB mee te denken in de mogelijkheden om deze leeromgevingen in de school of simulaties toch te erkennen als leerbedrijf.

- **Praktijkopdrachten passend vormgeven indien leerbedrijven onvoldoende mogelijkheden hebben**

Nood breekt wet. Gegeven de ruimte geboden in servicedocument covid mbo 4.0 kunnen scholen gebruik maken van ruimte betreffende onderwijstijd-BPV. In Servicedocument 4.0 staat derhalve de reeds bestaande mogelijkheid uitgewerkt, namelijk: indien bpv in bepaalde sector of regio dit jaar niet kan dan heeft school de mogelijkheid praktijkopdrachten op alternatieve praktijkplek te realiseren. School maakt dan gebruik van reguliere begeleide onderwijstijd. Hier is dan ook geen geaccrediteerd leerbedrijf voor nodig. Het verdient aanbeveling om expertise uit de praktijk te betrekken bij deze praktijkopdrachten binnen BOT onderwijs. Zoals het betrekken van praktijkopleiders voor de inbreng van praktijkcasuïstiek of als begeleiders bij opdrachten. Onderwijsinstellingen vragen aan de minister van OCW en de MBO Raad om dit te verhelderen in het te actualiseren servicedocument 5.0 en Verantwoord diplomabesluit.

- **Creatieve out-of-the box mogelijkheden voor stages of alternatieve BPV opdrachten**

Onderwijsinstellingen worden aangemoedigd om in samenwerking met andere scholen en met bedrijven in de regio creatieve oplossingen te vinden voor stagetekorten. Hierdoor biedt het "meer naar binnen halen van de beroepspraktijk", bijvoorbeeld op nieuwe locaties waar praktijkopdrachten gedaan kunnen worden, dan wel het 'meer naar buiten gaan van onderwijs', waardoor studenten worden verdeeld over meer locaties. Voorbeelden zijn nieuwe initiatieven zoals het instellen van stagegezanten (oud CEO's van grote bedrijven), het instellen van aanmeldbonus voor bedrijven bij creatieve samenwerkingsverbanden en de samenwerkingsinitiatieven tussen bedrijfsleven en scholenveld in Rotterdam en Zwolle. Waardoor bijvoorbeeld een nu leegstaand hotel wordt afgehuurd, of waardoor het gebruik van de leegstaande luchthaven Lelystad Airport in beeld komt. Dit soort creatieve ideeën kost niet alleen extra menskracht bij de onderwijsinstellingen om te bedenken en te realiseren maar kost ook extra budget waarin niet is voorzien in de begrotingen van scholen en waartoe wordt gefinancierd. Hiervoor is budget en regelruimte noodzakelijk (soms kan dit met gesloten beurzen of juist door middelen combineren, ook NOW3 regeling).

Onderwijsinstellingen vragen om het aanmoedigen van dergelijke creatieve oplossingsrichtingen en het wegnemen van belemmeringen. OCW, SBB en MBO Raad zouden daartoe volgens hen een ondersteunende taskforce dienen in te stellen die kan adviseren.